

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

В процесі підготовки до практичних та лекційних занять викладачі відвідують центральну наукову медичну бібліотеку та працюють з Інтернет виданнями [5].

Висновки. Система модернізації методичних рекомендацій до занять з фармакології відбувається на засадах сучасних стандартів з використанням світового досвіду, що допомагає формуванню професійної компетентності лікаря, стоматолога, провізора. Даному процесу допоможе створення нових підручників і посібників, що в сукупності сприятиме підготовці студентів до Єдиного Державного Кваліфікаційного Іспиту.

Література

1. Олексіна Н.О. Медична освіта: відповіді на виклики сучасності / Н.О. Олексіна, О.П. Волосовець, Ю.С. Пятницький // Медична освіта. – 2018. – № 2. – С.36-39.

2. Машейко І.В. Роль інформаційних технологій у викладанні дисципліни студентам вищих медичних навчальних закладів / І.В. Машейко, Г.Б. Пелешенко, А.М. Машейко // Медична освіта. – 2018. – № 1. – С.23-26.

3. Шинкарук М.М. Компетентнісний підхід та формування ключових компетентностей в підготовці студентів вищих навчальних медичних закладів / М.М. Шинкарук-Диковицька, Г.М. Побережна, Т.В. Федик, Л.О. Ковальчук // Вісник Вінницького національного медичного університету. – 2017. – Т.21, № 1(2). – С. 319-323.

4. Посохова К.А. Подання інформації про побічну дію лікарських засобів при викладанні фармакології / К.А. Посохова, О.М. Олещук, О.О. Шевчук, Л.М. Матюх // Медична освіта. – 2018. – № 1. – С.112-114.

5. Басов Н.Ф. Соціальний педагог. Введенні в професію / Н.Ф. Басов, В.М. Басова, А.Н. Кравченко – М.: Academia, 2017. – 256 с.

З ДОСВІДУ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ ЗДМУ ЗІ СТУДЕНТАМИ І КУРСУ

Григор'єва О.А., Матвейшина Т.М., Артюх О.В.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Координує і направляє виховну роботу в Запорізькому державному медичному університеті Рада з гуманітарної освіти та виховної роботи під керівництвом ректорату і профкому. На останньому засіданні Ради, де підбивались підсумки роботи за навчальний рік, одним з кращих визнаний колектив кафедри анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії. Згідно з наказом ректора ЗДМУ, ця кафедра призначена відповідальною за виховну роботу на першому курсі. Курацією 52 груп студентів першого курсу займаються 52 викладачі 8 кафедр ЗДМУ.

Основна частина. Основним суб'єктом виховної роботи є куратор академічної групи. Однією з його функцій є обговорення разом зі студентами плану виховної роботи на навчальний рік. У плані організаційно-виховної роботи куратора передбачено виявлення інтересів та запитів студентів, проведення зустрічей зі студентами групи, індивідуальних бесід та зборів, ознайомлення з умовами проживання в гуртожитках; організацію та проведення зустрічей студентів академічної групи з видатними вченими університету, ветеранами праці, захисниками Вітчизни та учасниками ООС; відвідування студентами музеїв, театрів, художніх виставок та екскурсій [2]. Куратор допомагає формальному лідеру академічної групи підвищувати мотивацію студентів до навчання. Цей важливий компонент формування та розвитку медичного мислення є одним із основних завдань колективу кафедри.

Куратор академічної групи спрямовує свою діяльність на реалізацію ст. 26 п. 4 Закону України «Про вищу освіту»: «формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах» [4]. Вищезазначені аспекти сприяють утвердженню чіткої громадянської позиції студента, розумінню ним свого місця в сучасному світі, що набуває особливого значення в контексті формування патріотичного світогляду українця. Цьому також спри-

яє ознайомлення студентів з історичними традиціями та пам'ятками старовини, особливо пов'язаними з життям і діяльністю видатних медиків минулого. Куратор бере участь в організації життєдіяльності колективу студентської групи, розвитку ініціативи, творчості, самостійності, набутті організаторських навичок: створенні здорового морально-психологічного клімату. Значна частина виховної роботи викладача-куратора присвячена проведенню різноманітних заходів та спілкуванню зі студентами, які мешкають у гуртожитках, сприянню організації здорового способу життя, вирішенню житлово-побутових проблем, наданню психолого-педагогічної допомоги, спонуканню студентів до активної протидії вживанню наркотиків, алкоголю, курінню, проявам аморальності, бездуховності. Спілкування зі студентами академічної групи за місцем їх проживання (згідно з графіком чергування в гуртожитках) дозволяє краще пізнати психологічні особливості того чи іншого студента, щоб потім вдало використати їх для індивідуалізації виховного впливу. Викладач-наставник впливає на формування у студентів загальнолюдської та професійної культури своєю особистістю. Як писав видатний педагог К.Д. Ушинський, у вихованні все повинно базуватися на особистості вихователя, тому що виховна сила вливається тільки з живого джерела людської особистості і ніякі статуту та програми не можуть її замінити. Висока культура мислення, спілкування, мовлення, поведінки, зовнішності, володіння основами психології, морально-духовні цінності – духовний капітал педагога, який забезпечує успішність виховної роботи зі студентами [1, 2]. Зазвичай, через велике розумове навантаження, студенти-медики ведуть малорухомий спосіб життя, тому одним з важливих аспектів роботи куратора академічної групи є профілактика гіподинамії через популяризацію занять у спортивних секціях. Студенти заохочуються до відвідування художніх гуртків університету, участі у проведенні вечорів самодіяльності. До послуг студентів є електронна бібліотека базової та додаткової навчальної літератури IRBIS.

Особлива увага надається вихованню високоморальних та висококваліфікованих спеціалістів-медиків, від чіт-

ких та злагоджених дій яких залежить майбутнє здоров'я нації. Значний акцент робиться на формуванні самосвідомості молоді, здоровому способі життя. Основними формами виховної роботи є лекції, бесіди, диспути, конференції, екскурсії, зустрічі з цікавими людьми, участь у самодіяльності [3].

Щорічно взимку проводиться традиційне «Свято анатомії». Олімпіада з анатомії людини кожного року проводиться для студентів другого курсу I та II медичних факультетів за тиждень до свята. На кафедрі традиційно працюють два наукові студентські гуртки для вітчизняних та іноземних студентів, а також анатомічний музей. Враховуючи специфіку роботи кафедри, студенти I та II курсу представляють анатомічні препарати на конкурс «Анатомічний препарат» та анатомічні малюнки на конкурс «Анатомічний малюнок», що проводяться в рамках щорічної всеукраїнської конференції молодих вчених та студентів «Сучасні аспекти медицини та фармації». Викладачі кафедри анатомії людини взяли участь в спортивних змаганнях між студентами та викладачами ЗДМУ «Битва Титанів» в складі збірної команди викладачів та здобули перемогу, що підвищило їх авторитет та посилило їх виховний вплив.

Висновки. Високоєфективній роботі викладачів-кураторів академічних груп сприяє те, що:

- на допомогу кураторам Радою з гуманітарної освіти та виховної роботи розроблено методичні рекомендації для заступників завідувачів кафедр з виховної роботи, методичні рекомендації про психолого-педагогічну роботу з групою для кураторів груп та відповідальних за земляцтва, концепція гуманітарної освіти та виховної роботи в ЗДМУ, журнал куратора, формування громадської свідомості (соціологічний аналіз), соціологічне опитування як засіб вивчення пізнавальних здібностей студентів, монографія «Мова як соціально-духовне явище»;

- на кафедральних засіданнях заслуховуються питання, пов'язані з виховною роботою як в освітньому процесі, так і у вільний від навчання час, звіти кураторів академічних груп та інформація про роботу з земляцтвами;

- в індивідуальних планах викладачів, у розділі «Організаційна робота» зроблено акцент на підвищення виховної спрямованості освітнього процесу та заплановані виховні заходи зі студентами, відвідування кімнат у гуртожитку, закріпленому за кафедрою;

- ректорат вважає, що робота викладачів, які виконують кураторські функції, заслуговує на достойну оцінку, визначену в обсязі 50 балів до рейтингової оцінки викладача. Щорічно ректор вручає грамоти за організаційно-виховну роботу кращим кураторам.

Література

1. Довідник з виховної роботи зі студентами / В.І. Тернопільська, Т.В. Коломієць, І.О. Піонтківська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 264 с.

2. Лугова Л.О. Роль викладача клінічної кафедри в організації виховної роботи зі студентами медичного вищого навчального закладу / Л.О. Лугова, Ю.І. Семененко // Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням до ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): XIV всеукр. наук.-практ. з міжнар. участю, присвячена 60-річчю ТДМУ, 18-19 травня 2017р. : матеріали конфер., том 2 – Тернопіль : ТДМУ, «Укрмедкнига», 2017. – С. 83-84

3. Подольська Є. Сучасний педагог: на перетині очікувань студентів і прагнень викладачів / Є. Подольська, Т. Подольська // Вища освіта України. – 2016. – №3. – С. 64-69.

4. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-УП (редакція від 05.03.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СТУДЕНТАМИ 1-ГО ТА 2-ГО КУРСІВ МЕДИЧНИХ ВНЗ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

Григор'єва О.А., Світлицький А.О., Лебединець М.Г., Апт О.А., Щербаків М.С., Вовченко М.Б., Абросімов Ю.Ю., Тімієвська Т.В.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. На сьогодні в процесі викладання анатомії людини студентам 1-го та 2-го курсів медичного факультету Запорізького державного медичного університету викладачі кафедри анатомії зіткнулися з проблемою значного збільшення позааудиторних годин, відведених для самостійної підготовки та вивчення анатомії (з 35 до 55 годин за семестр), при скороченні кількості лекційних годин та аудиторного часу вивчення предмету (з 20 до 10 годин та з 80 до 60 годин за семестр, відповідно). Це значно ускладнює адекватний контроль засвоєння тем студентами.

Основна частина. Для вирішення цього питання на кафедрі було розроблено та активно застосовується онлайн курс для самостійної роботи студентів медичних факультетів 1-го та 2-го курсів. Курс розроблений на базі EdX-платформи, складається з трьох окремих розділів, які включають в себе теми за 1, 2, 3 семестр. Кожна тема містить основні питання, які необхідно засвоїти студенту, завдання для практичної та теоретичної підготовки. В якос-

ті перевірки засвоєння матеріалу студенту пропонується роздрукувати, перекласти та заповнити список термінів латиною, а також визначити ці утворення на малюнках. Роздруковані та заповнені завдання надаються викладачеві для перевірки. Треба відмітити, що завдання складені таким чином, що крім роботи з літературою обов'язково потребують й практичної підготовки в секційній кімнаті кафедри з трупним матеріалом. Після проходження курсу пропонується скласти тестовий контроль.

Висновок. Така форма роботи зараз доступна практично всім студентам, вона цікава для виконання та зручна для перевірки викладачем.

Література

1. Григор'єва О.А. Особливості викладання анатомії в аспекті кредитно-трансферної системи із залученням новітніх комп'ютерних технологій/ Григор'єва О.А., Світлицький А.О., Вовченко М.Б., Щербаків М.С., Апт О.А.,

<i>Вороньжєв І.О., Сорочан О.П., Алтухов О.Л., Маміконова Н.А., Стегній В.О.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ РЕНТГЕНОДІАГНОСТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ ДЛЯ ЛІКАРІВ РЕНТГЕНОЛОГІВ.....	74
<i>Галіяш Н.Б., Бількевич Н.А., Петренко Н.В.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЇ ЛІКАРЯ	75
<i>Гетман М.Г., Сімонова Т.А., Лакіза Т.В., Пісоцька Л.А., Писарєвська О.В.</i> УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОСКІ (ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ) В АТЕСТАЦІЮ ВИПУСКНИКІВ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ	80
<i>Гнатко О.П., Скурятіна Н.Г.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК ФОРМА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ВУЗУ	81
<i>Голубовська О. А., Гудзенко О.А., Заплотна А.О., Шестакова І.В.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ У ВНЗ	82
<i>Гордійчук С.В.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНИХ МЕТОДИК	83
<i>Горчакова Н.О., Шумейко О.В., Клименко О.В.</i> ТВОРЧИЙ ПІДХІД ДО СКЛАДАННЯ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ФАРМАКОЛОГІЇ	83
<i>Григор'єва О.А., Матвейшина Т.М., Артюх О.В.</i> З ДОСВІДУ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ ЗДМУ ЗІ СТУДЕНТАМИ І КУРСУ	84
<i>Григор'єва О.А., Світлицький А.О., Лебединець М.Г., Ант О.А., Щербаков М.С., Вовченко М.Б., Абросімов Ю.Ю., Тітієвська Т.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СТУДЕНТАМИ 1-ГО ТА 2-ГО КУРСІВ МЕДИЧНИХ ВНЗ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ	85
<i>Григоров С.М., Рузін Г.П., Рекова Л.П., Вакуленко К.М.</i> ДОСВІД ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	86
<i>Гришук Л.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФТИЗІАТРІЇ СТУДЕНТАМ ІНОЗЕМНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	86
<i>Гуменна Н.В.</i> ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	87
<i>Гуранич Т.В., Воронич-Семченко Н.М., Гуранич С.П., Назарук І.О.</i> РОЛЬ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ У ВИВЧЕННІ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	87
<i>Дерев'янченко Н. В.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	88
<i>Єрмоленко Т.І., Губська О.М.</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОГО ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ТОВАРОЗНАВСТВА СТУДЕНТАМ-БАКАЛАВРАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДСЕСТРИНСТВО»	88
<i>Єрмоленко Т.І., Руда Н.Г.</i> РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В УСПІШНОМУ ЗАСВОЄННІ ЗНАНЬ СТУДЕНТАМИ	89
<i>Іоффе О.Ю., Діброва Ю.А., Стець М.М., Антонів В.Р., Цюра Ю.П., Стеценко О.П., Кривопустов М.С.</i> ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КРЕДИТНО- ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ	90
<i>Касьянова О.М., Разумна А.Г., Швецова Г.А., Шахова Г.А., Каруник К.Д., Зюзько В.В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	91
<i>Кліщ І.М., Сидоренко О.Л.</i> КОДЕКС ЧЕСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ЗАПОРУКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	92
<i>Котвіцька А. А., Федосов А. І., Назарко О. І.</i> СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НФАУ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ	93
<i>Козовий Р. В., Кіцера Н.І., Ковальчук Л.Є., Сенцій В. М.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНО-АПАРАТНОГО КОМПЛЕКСУ «ВІРТУАЛЬНИЙ ПАЦІЄНТ» В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ГЕНЕТИКА»	96